

Извештај и содржина на Проектот
ЕВРОПСКИ МОСТОВИ ЗА СОРАБОТКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ
И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

EUROPEAN COOPERATION BRIDGES FOR OCCUPATIONAL
HEALTH AND SAFETY PROJECT - ECBONS

Во рамки на Проектот ECBONS - Европски мостови на соработка за безбедност и здравје при работа, финансиран од Европската Комисија, а чиј партнер е Сојузот на синдикатите на Македонија, во периодот 2011-2012 година се одржаа повеќе активности.

1. Конференција, на тема: **„Безбедност и здравје при работа – основно трудово право“** (Скопје, 28.10.2011)

На конференцијата присуствуваа претставници на: ССМ, Министерот за труд и социјална политика, г. Спиро Ристовски, Организацијата на работодавачи на Македонија, Државниот инспекторат за труд, Институт за медицина на трудот на РМ, Институт за јавно здравје, експерти по трудово право, Делегација на ЕУ во Македонија, амбасадори и претставници на амбасади во РМ, учесници од Косово, Раско Мишковски, претседател на Конфедерацијата на слободни синдикати, Милан Петковски, претседател на Македонското здружение за БЗР. Модератор на конференцијата беше Ангелко Ангелковски, секретар на Советот на ССМ.

Пред одржувањето на Конференцијата, претседателот на ССМ и Министерот за труд и социјална политика дадоа изјави за медиумите. Претседателот д-р Митревски ги запозна медиумите со целта и очекувањата од реализирањето на Проектот „Европски мостови за соработка за БЗР“, за заложбите на ССМ за издигнување на свеста на работниците за значењето на нивното право на безбедни и здрави услови за работа, за потребата од зајакнување на контролните мерки за практичната примена на законската регулатива, итн.

Министерот г. Спиро Ристовски истакна дека во Република Македонија се ратификуваат европските директиви и конвенциите на МОТ за БЗР и се

имплементираат во македонското законодавство, но нивната практична примена претставува предизвик. Утврдена е динамика на соработката меѓу ССМ и Министерството за труд и социјална политика на планот на безбедноста и здравјето при работа. Се работи според препораките на Европската Унија и во план е отворање поширока дебата за практичното имплементирање на законите.

На Конференцијата, воведно излагање имаше **д-р Живко Митревски**, претседател на ССМ, во кое го нагласи големото оп{testveno i ekonomsko zna~ewe на правото на работниците на БЗР, одговорноста на работодавачите, улогата на ССМ во издигнувањето на свеста на работниците за БЗР. Исто така, ја нагласи потребата од: преземање превентивни мерки за спречување на професионалните ризици и штетните последици; едукација и кампањи за работниците и за работодавачите; јакнење на капацитетите на надлежните државни институции, како и на организациите на работодавачите и синдикатите; натамошен развој на социјалниот дијалог; интегриран системски пристап и меѓусебна соработка; интензивна соработка со другите држави на планот на БЗР и заеднички проекти, како што е Проектот ЕСВОHS.

Министерот за труд и социјална политика, г. Спиро Ристовски информираше дека од Генералната рамковна директива на Европската Унија 89/39-1 произлегуваат 18 до 20 посебни директиви, од кои 15 се веќе имплементирани во Република Македонија. Боледувањата и отсуствата можат да чинат од 3-4% од бруто општествениот производ, што се огромни штети и за работодавачите и за општеството во целина. Со добро осмислен концепт за безбедност и здравје ќе се намалат трошоците на лекување и ќе се зголеми продуктивноста, додека државата ќе оствари големи заштеди. Министерот Ристовски, исто така, ја нагласи утврдената и планирана соработка меѓу ССМ и Министерството. Тој објасни дека паралелно со реализирањето на заедничката платформа се одвива засилена контрола на теренот. Извршени се 10.500

инспекциски контроли, над 300 времени контроли, донесени се 112 решенија за забрана, изречени се мандатни казни и поднесени се и кривични пријави.

Од Делегацијата на ЕУ во Македонија имаше презентација **г. Нафи Сарачини**, на тема: „Безбедност и здравје – политики и стратегии на ЕУ“. Тој ги презентираше клучните принципи во врска со превенцијата и безбедноста и здравјето на работниците согласно Рамковната Директива од 1989 (89/391/ЕЕК), промовирањето на БЗР на меѓународно ниво и соработката со Меѓународната организација на трудот и Светската здравствена организација и поттикнување на ратификација на конвенциите на МОТ за БЗР од страна на земјите-членки и земјите кандидати за членки во ЕУ; помошта на земјите кандидати за ЕУ во нивните напори за спроведување на регулативата на ЕУ (acquis) за БЗР; со Стратегијата на ЕУ за БЗР за 2007-2012 година; Европската агенција за БЗР, Европскиот социјален фонд и Програмата Прогрес; ЕУ Извештајот за напредокот на РМ во 2011 во делот на БЗР.

Како право од работа, БЗР според европската легислатива е суштински елемент за квалитетот на работа и затоа ова право е имплементирано во националното законодавство на земјите членки на ЕУ и треба да се имплементира во законите на земјите кандидати за членство во ЕУ. Во контекст на ова, **г. Агим Шакири**, од Државниот трудов инспекторат, ја изнесе генезата на транспонирањето на директивите на ЕУ во македонското законодавство и нивното значење во изготвувањето и носењето на македонскиот Закон за безбедност и здравје при работа, како и за подзаконските акти.

За целите на Проектот: „Европски мостови за соработка за БЗР“, за практичната примена на законите од областа на БЗР во Турција, за активностите и начинот на организирање на Синдикатот на работниците од металската индустрија на Турција и перспективите за БЗР, за институциите за БЗР во Турција, за обврските на турските работодавачи според Законот за работни односи, за Националниот совет за БЗР, за изготвувањето на нов Закон за БЗР, за националните меѓународни проекти од оваа област, националните соработки, европската недела и светскиот ден за БЗР, за издавањето на публикации, и студии за БЗР во Турција, за регионални лаборатории и др. Зборувааше зборуваа: **г-ѓа Мирај Вурмај**, **г. Ахмет Ерсој**, **г. Ајкут Енџин** и **г. Тунџај Јесилнил од Турција**.

Ерки Ирјанеики зборувааше за потребата од развој и примена на методи и алатки за БЗР, употребата на алатки за набљудување TR и Elmeri (употреба при инспекции, употреба при натпревари за БЗР), надлежностите, мобилизираноста на БЗР инспекцијата за исполнување на нејзината улога, мониторингот, проценката на ризик, фазите за проценката: стратешка (да се креира политика да се утврди целта, да се направи листа за проверка на стратешката проценка на ризик), системска (проценка на ризик за идентификација на опасности на работното место, средства за идентификација), секојдневна контрола (набљудување на репрезентативен примерок во секоја работна средина и оценување) постојано набљудување (на употреба на лични заштитни средства, индустриска хигиена, безбедност на машини, ергономија, прав помош и пожари).

Хеики Лаитинен од Финска зборуваше: за развојот на алатки и размена на искуства за практична имплементација на регулативата за БЗР поврзана со ЕУ легислативата; за системската проценка на ризик, средствата за идентификување на опасностите, за БЗР и продуктивноста, меѓународни стандарди за БЗР и одговорноста на менаџментот, за индикаторите, за стапките на фатални несреќи на работното место во Финска, за политиката, правата и обврските за БЗР, за мониторингот, интегрирањето на БЗР во активностите на компанијата, БЗР службите, обуката, информирањето, континуираниот развој, подготовка за итни случаи, употребата на стандардизирани алатки за мониторинг на БЗР (TR – мониторинг во градежништвото и Elmeri – мониторинг во производствената индустрија, за натпреварите и наградите за БЗР во металската индустрија, за стратегијата на инспекторатот за БЗР (награди и казни), и др.

Од Македонското здружение за заштита при работа, претседателот, **Милан Петковски**, во интерес на подобрувањето на условите за работа и намалувањето и елиминирањето на нивното штетно влијание врз здравјето на работниците, зборуваше за досегашното искуство од спроведувањето на проценката на ризик во Република Македонија, објаснувајќи: што е ризик, законската основа, кој може да прави и зошто треба да се прави проценка на ризик, што опфаќа истата, за изјавата за БЗР, за последиците од нестручно изготвена проценка на ризик, и др.

Претставникот на ССМ, **Инда Костова Савиќ**, одговорна за БЗР, во своето излагање опфати повеќе прашања во врска со БЗР: остварувањето на правото на работниците на безбедни и здрави услови за работа во Република Македонија; зошто е важна БЗР; какви опасности, ризици, несреќи, повреди и професионални заболувања најчесто се јавуваат; за потребата од постоење системски пристап за ова прашање; улогата на синдикатите и претставниците на вработените во оставрувањето правото на БЗР, и др.

Од излагачите и дискусијата се стекна општ заклучок дека прашањето за безбедност и здравје при работа е едно исклучително значајно право од работа, или како што кажа претседателот на ССМ, право број еден од работа.

Конференцијата беше одржана во период на одбележувањето на Европската недела на безбедност и здравје при работа, за што во нашата држава се одржуваат повеќе активности.

2. Семинар, на тема: „**Влијанието на работните услови врз психичкото и физичкото здравје на вработените**“ (Скопје, 28.11.2011)

Семинарот го отвори и го модерираше, Ангелко Ангелковски, секретар на Советот на ССМ, а по темата излагаа: г. Ерки Ирјанеики, д-р Џеф Бриџфорд, Џем Снает и Мурат Батур.

Од **Ерки Ирјанеики**, кој говореше на тема: „Национална акциона политика за БЗР и култура на БЗР на работното место“ беа изнесени општите аспекти на националната политика за БЗР на работното место; основните компоненти на политиката за БЗР, културата на БЗР на работното место – акциона политика. Во рамките на тоа беше изнесена дефиницијата и клучните активности за добра култура на БЗР. Во неговото резиме беше искажано дека инвестирањето во БЗР е важна работа и дека инвестицијата во БЗР се исплатува за многу кус временски период и дека здравјето е најголемото богатство.

Д-р Џеф Бриџфорд, поранешен директор на Европскиот синдикален колеџ, зборуваше за алатките на ЕУ за регулирање на БЗР, објаснувајќи ја целта на Рамковната директива од 1989 на ЕУ со акцент на обврските на работодавачот и на работникот. Ги изнесе и специфичностите на другите ЕУ директиви од БЗР и нивната практична имплементација, дека социјалниот дијалог е основниот елемент што треба да се применува за добра практика на БЗР, потоа за акционите програми на синдикатите и организациите на работодавачите. Изнесе и стратегии за БЗР, како можат синдикатите да влијаат врз нивното спроведување, акцентирајќи ја потребата од консултации со работниците, формирање на комитети за БЗР, спроведување на проценка на ризик, улогата на трудовите инспектори и како сето тоа се одразува на довербата на синдикалното членство и зголемувањето на нивниот број.

Џем Снает, експерт од Турскиот синдикат на металските работници говореше за синдикализмот во Турција и неговите почетоци, за работата на Турскиот синдикат на металските работници и нивните активности во однос на БЗР, за нивните програми за обука, информирањето на членството, големите отпори во одбрана на правата на вработените, штрајковите кои се резултат на недоследното функционирање на социјалниот дијалог, за тоа дека Турскиот синдикат на металската индустрија работи по светски стандарди, итн. Се осврна и на нивниот Закон за БЗР, колективните договори и работата на синдикатите во Турција, како и за Проектот за едукација за БЗР кој го спроведува Туркиш и Министерството за труд и социјална политика, ги изнесе

и последиците од несоодветното имплементирање на законите и прописите за БЗР, потребата од зголемување на јавната свест за БЗР, одговорноста на институциите и лицата задолжени за БЗР и потребата од проекти за БЗР.

Од Мурат Батур, од Секторот за правна заштита и колективно преговарање на МЕСС – Турската организација на работодавачи беше нагласена потребата од преземање мерки за спречување на несреќите, развивање на социјалниот дијалог, спроведување на континуиран процес на проценката на ризикот на работното место, за имплементирање на ЕУ-аки во турското законодавство, за темелната ЕУ директива 89/391. Исто така, ја нагласи потребата од постоење на служби, совети за БЗР и други институции, за што веќе Турција може да биде пример бидејќи нивната статистика покажува дека во голем број се намалуваат несреќите и повредите, односно професионалните заболувања на работните места. Се залагаат за измени на законодавството, за подобрување на образованието и обуките и веќе имаат формирано и посебна Фондација за обука заедно со Турк Метал. Истражуваат, издаваат весници, публикации кои се на академско ниво, и треба и натаму да се издава пишувани материјали за БЗР.

Семинарот, исто така, беше можност учесниците со изготвување на чек-листи и дискусија, да придонесат во детектирањето на причините за повредите и несреќите при работа и професионалните заболувања во нивните работни средини, како и за начинот на спречувањето на истите.

3. Разговор со Антеро Вахапаси, фински експерт за БЗР (Скопје, 8.2.2012)

Во Сојузот на синдикатите на Македонија престојуваше експертот за безбедност и здравје при работа Антеро Вахапаси од Финска, како дел од тимот на Проектот „ЕСВОHS“ – Европски мостови за соработка за безбедност и здравје. За состојбите со БЗР во Македонија и за улогата на ССМ во оваа област информираше претседателот на ССМ, д-р Живко Митревски, секретарот Ангелко Ангелковски, Инда Савиќ, одговорна во ССМ за БЗР, Агим Шаќири од Државниот инспекторат за труд и Милан Петковски од Македонското здружение за заштита при работа.

Претседателот Митревски информираше дека за ССМ е приоритет зголемување на капацитетот на членовите, со посебно внимание на локалното ниво. Желба и цел на ССМ е имплементирање на искуствата и регулативата на Европската Унија.

Вахапаси посебно се интересираше за законите за БЗР во Република Македонија, за интегративните процеси, социјалниот дијалог, стратегиите на ниво на претпријатие, за стратегијата на ССМ за остварување и унапредување на правото на работниците за БЗР, за ратификувањето и имплементацијата на директивите и конвенциите за БЗР на Европската унија и Меѓународната организација на трудот.

4. Партнерска средба – Истанбул, Турција, 8 и 9 март, 2012 година. Се организира заради евалуација на активностите на партнерите во 2011 година и планирање на наредните активности на Проектот.

Од Сојузот на синдикатите на Македонија присуствуваа: проф. Тодор Каламатиев – правен експерт; Ангелко Ангелковски – генерален секретар на ССМ/ Проект координатор и Биљана Стојковска – член на проектниот тим). На средбата беа присутни и претставници од: Конфедерацијата на независни синдикати на БиХ; Здружението ГЕА (Центар за истражувања и студии) од Бања Лука; Федерацијата на работодавачи на Црна Гора; Конфедерацијата на синдикати на Албанија - КССХ; УГС Независност – Србија; Конфедерацијата на независни синдикати на Косово – БСПК, како и претставник од Турскиот синдикат на металски работници.

На средбата имаше презентации и видувања за самиот проект и состојбите во земјите – партнери за прашањето за безбедност и здравје при работа од страна на ЕУ експертите: Антеро Вахапаси, Хеики Лаитинен, Џеф Бриџфорд и Ерки Ирјанеики, потоа презентации на земјите - партнери во Проектот, во кои беа дадени податоци за националните синдикати и нивните активности поврзани со БЗР, националното законодавство и неговото усогласување со аџи-то на ЕУ поврзано со БЗР, како и детали за спроведените проектни активности во 2011 година. Учесниците беа запознати со Business Europe и улогата која ја има лобирањето во процесите на одлучување во телата на ЕУ.

Во работата по групи, секоја национална група го предлагаше најдобриот начин на продолжување на проектот, со планирање на проектни активности за секој

партнер, коишто ќе одговараат на целокупната состојба со БЗР во земјите, како и на потребите на синдикатите (организациите партнери).

Од страна на групата на ССМ беше изработена Програма за три семинари, на тема: **„Улогата на претставниците на работниците за БЗР во имплементацијата на БЗР“** (Спикери: национални експерти и Џеф Бриџфорд /Таргет група: претставници на работниците за БЗР избрани од синдикатите/Период на одржување: 9-11 мај 2012); **„Улогата на синдикатот во заштитата на правата на работниците и БЗР“** (Спикери: МТСП, ОРМ, Џеф Бриџфорд, ССМ/Таргет група: претставници на гранските синдикати, синдикални активисти – членови на телата на синдикатите, претставници од МТСП, претставници од ОРМ/Период на одржување: 31 мај – 1 јуни 2012); **„Работата на прекршочната комисија, порамнување и посредување, и прекршоците како пенален начин на спроведување на законот “** (Спикери: национални експерти и универзитетски професори/Таргет група: синдикални активисти, работодавачи/Период на одржување: септември 2012; Национална тркалезна маса: **„Улогата на извршната власт во обезбедување поддршка за БЗР“** (Спикери: Ерки Ирјанеики, учесници: претставници на ССМ, работодавачи, Влада, компании).

За наредна активност, групата од ССМ предложи да се изработи **компаративна анализа** за состојбите со БЗР во земјите – партнери во ЕСВОHS проектот, со посебен осврт на проблемите со кои се среќаваат при имплементацијата на националното законодавство. Компаративната анализа би содржела и споредба со искуствата од 1 до 2 земји од ЕУ и конечниот труд би се отпечатил на јазиците на земјите од ЈИЕ. Идејата за компаративната анализа беше прифатена од страна на присутните како многу интересна и корисна за сите кои се вклучени во проектот, а нејзината реализација беше подигната на повисоко ниво: развојот на анализата и нејзиното спроведување ќе биде реализирано како посебна проектна активност на ЕСВОHS проектот, во корист на сите земји-партнери.

Сите земји партнери во проектот сметаа дека треба да се публикуваат брошури за БЗР, но во наредниот период треба да се одлучи за тоа дали ќе се преведуваат веќе постоечките БЗР брошури на МЕСС, или ќе се изработуваат сосема нови.

5. Семинар на тема: „Улогата на претставниците на работниците за БЗР во имплементацијата на Законот за БЗР“ (Скопје, 10.5.2012 год.)

Пред одржување на семинарот, д-р Живко Митревски, претседател на ССМ, ги информираше претставниците на медиумите за очекуваните цели од проектот ЕСВОHS, дека истиот е поддржан од Европската Унија и дека обуката се вклопува во вкупните напори и стратешки цели на ССМ за унапредување на БЗР и имплементација на европското законодавство во Македонија.

Семинарот имаше образовен карактер и беше прилика учесниците да ги збогатат знаењата и да разменат искуства за специфичната улога на претставниците на вработените за БЗР.

Учесници: претставници на вработените за БЗР од претпријатијата и установите од сите грански синдикати здружени во ССМ.

Поздравно обраќање имаше д-р Живко Митревски, претседател на ССМ, а модератор беше Ангелко Ангелковски, секретар на Советот на ССМ.

Излагачи: Проф. д-р Тодор Каламатиев, од Правниот факултет „Јустинијан Први“, Скопје/ „БЗР – основно право од работен однос“/ Слаѓана Андоновска, МТСП - Државен инспекторат за труд/ „Улогата на претставниците на работниците за БЗР во имплементацијата на Законот за БЗР“/Џеф Бриџфорд, экс директор, Европски синдикален колеџ/ „БЗР на работното место – можност за синдикатите“, кој ја водеше и работилницата (работа во групи, извештаи од групите)/ Заклучоци.

Професор д-р Каламатиев во неговото излагање го нагласи значењето на трудовото право за безбедни и здрави услови при работа за работниците, работодавачите и целата општествена заедница. Претставниците на работниците за БЗР и синдикатите, според проф. Каламатиев се клучните фактори, посебно на самите работни места, за спречување и намалување на бројот на повреди и несреќи при работа и професионални заболувања. Исто така, ја истакна потребата од натамошно ратификување и имплементација на директивите за БЗР на Европската Унија и конвенциите на Меѓународната организација на трудот во македонските закони и прописи и нивната доследна примена во практиката.

Слаѓана Андоновска зборуваше за: БЗР како приоритет во активностите на Меѓународната организација на трудот, за улогата во БЗР на националните институции во РМ и Националната стратегија за БЗР, Националниот совет како експертско тело за БЗР, националното законодавство за БЗР во РМ, Стратешката цел на Инспекторатот за труд во областа на БЗР, Примената на Законот за БЗР на работните места и обврските на работодавачот, правата на работниците и нивниот претставник за БЗР, значењето на социјалниот дијалог во унапредување на БЗР, обуките, информирањето, итн.

Џеф Брицфорд во своето излагање потенцираше дека заради недоволната грижа на работодавачите, но и на самите работници, се губат многу животи во светот, голем е бројот на повреди и несреќи, професионални заболувања со фатален исход. БЗР е обврска на работодавачите и на синдикатите и од неговото подобрување добиваат сите страни. Од овие причини постојано треба да се работи на издигнување на свеста кај работодавачите и работниците за користа од безбедните и здрави услови за работа.

Според Брицфорд, состојбите се различни, но во секоја земја постои потреба од подобрување на условите, нагласувајќи ја како позитивен пример Финска. Потребна е постојана едукација, обука и информирање на претставниците на вработените за БЗР, како и синдикалците, за соодветно извршување на нивната улога во подобрувањето на условите за работа, наметнувајќи барања кај работодавачот за примена на современи системи, мерки и методи, формирање на тела за БЗР во кои ќе партиципираат и вработените преку нивните претставници.

6. Семинар на тема: „Улогата на синдикалниот претставник за унапредување на безбедноста и здравјето при работа” (Скопје, 31.5.2012 год.)

Учесници: синдикални претставници од претпријатијата и установите од сите грански синдикати здружени во ССМ.

Поздравно обраќање имаше д-р Живко Митревски, претседател на ССМ и Белинда Николовска, генерален секретар на Организацијата на работодавачи на Македонија, а модератор беше Анѓелко Анѓелковски, секретар на Советот на ССМ.

Излагачи: претставници на ССМ, Слободанка Таушанова, инспектор за БЗР – Државен трудов инспекторат при Министерството за труд и социјална политика и Џеф Бриџфорд, екс директор на Европски синдикален колеџ и Инда Костова Савиќ од ССМ.

На семинарот учесниците имаа можност повеќе да се информираат во врска со нивната улога како претседатели на СО во унапредувањето на безбедноста и здравјето при работа и да разменат информации за начинот на комуникација и поддршката на претставниците на вработените за безбедност и здравје при работа.

Слободанка Таушанова инспектор во Државниот инспекторат за труд, во излагањето по темата ги потенцираше: улогата на синдикалната организација во консултирањето за мерките за БЗР; должностите на работодавачот во подобрувањето на условите за работа преку преговори и потпишување колективни договори со Синдикатот, улогата на стручното лице за БЗР кај работодавачот, за проценката на ризик и изјавата за БЗР, за неопходноста од комуникација меѓу претставникот на вработените за БЗР и синдикалниот претставник, за можните мерки во државата за подобрување на БЗР (на пр. Формирање на дирекција/агенција за БЗР, комора на стручни лица за БЗР, измени на Законот за БЗР во врска со продуцирање на стручни лица за БЗР, едукација на вработените за БЗР, можност за формирање на комитети за БЗР во кои ќе партиципираат и вработените, воведување програми за изучување на оваа материја во средните и високообразовните институции, и др.

Џеф Бриџфорд, поранешен директор на „Европскиот синдикален колеџ“ зборуваше за политиките и проблемите со безбедноста и здравјето во европските земји, со посебен акцент на обезбедувањето синдикална поддршка за претставниците на вработените за БЗР. Во врска со тоа, на работилницата која ја раководеше г. Бриџфорд, се разговараше за: проблемите поврзани со БЗР; Спречувањето на несреќите при работа; Предностите и слабостите од работата со инспекторите; Важните точки на преговори со работодавачот за прашања поврзани со БЗР; Собирање на информации за БЗР; Пофдобрување на комуникациите за БЗР; Потребните обуки и вештини на БЗР претставниците, и др.

Инда Савиќ од ССМ зборуваше за улогата, задачите и одговорностите на синдикалните претставници, за потребата од носење програми кај работодавачот за БЗР со учество на синдикалците, во кои, пред се ќе се предвиди да се детектираат и да се контролираат ризиците од работа, за потребата од учество на синдикалните претставници во колективното преговарање и потпишување колективни договори во кои ќе се предвидат сите прашања поврзани со БЗР, за европските искуства и позитивната практика за учеството во одлучувањето на синдикалните претставници за прашањата за БЗР, за превентивните мерки, за потребата од: едукација, обука и соодветно и навремено информирање на синдикалните претставници, итн.

7. Трибина, на тема: „**Улогата на извршната власт во обезбедувањето поддршка за безбедност и здравје при работа**“ (Скопје, 18.10.2012).

Пред Трибината е одржана прес-конференција за медиумите, на која претседателот на ССМ, д-р Живко Митревски информираше за соработката на ССМ и другите социјални партнери во унапредувањето на БЗР, како и за резултатите од активностите од Проектот „ЕСВОHS“ во запознавањето со европските директиви и конвенциите на МОТ и добрите практики во нивното имплементирање во земјите од Регионот и пошироко.

Министерот за труд и социјална политика Спиро Ристовски го истакна значењето на прашањето за БЗР и изрази задоволство за Извештајот на ЕУ за Република Македонија, покрај другото и за напредокот на социјалниот дијалог и унапредувањето на системот на безбедноста и здравјето при работа.

Излагачи: Ерки Ирјанеики од Тимот на Проектот ЕСВОHS и проф. д-р Јованка Бислимовска од Институтот за медицина на трудот на РМ.

Трибината ја отвори претседателот на ССМ, д-р Живко Митревски, модератор беше Ангелко Ангелковски, секретар на Советот на ССМ.

На Трибината се дебатираше за потребата од обезбедување што посигурни работни услови на кои вработените ќе работат без опасности по нивното здравје и живот.

Учесници: д-р Живко Митревски, претседател на ССМ, членови на Претседателството на ССМ, Спиро Ристовски, Министер за труд и социјална политика, Ангел Димитров, претседател на Организацијата на работодавачи, професор д-р Тодор Каламатиев од Правниот факултет „Јустинијан Први“, претседателот на Конфедерацијата на слободни синдикати, Раско Мишкоски, претставници на Државниот инспекторат за труд, Институтот за медицина на трудот, Институтот за јавно здравје, Националниот совет за безбедност и здравје при работа, Македонското здружение за заштита при работа и др.

Претседателот на ССМ, д-р Живко Митревски, во своето излагање ги истакна резултатите од досегашните активности во рамките на Проектот „Европски мостови за соработка за унапредување на безбедноста и здравјето при работа“, потпомогнат од Европската Унија, во кој ССМ е вклучен и активно учествува во неговата реализација.

Ја изнесе корисноста од дебатите и стекнатите искуства за примената и унапредувањето на БЗР, за многу конструктивните излагања на експерти од оваа област од Македонија, од Делегацијата на ЕУ во Македонија, Турција, Финска, Англија, на Владата на РМ, преку Министерството за труд и социјална политика, Државниот инспекторат за труд, Министерството за надворешни работи, УКИМ – Правниот факултет „Јустинијан Први“, потоа Организацијата на

работодавачите на Македонија, амбасадори и претставници на амбасади во Македонија, како: Норвешка, Полска, САД, Словачка, Турција, Холандија, Шведска, потоа невладиниот сектор, меѓу кои Македонското здружение за заштита при работа, итн.

Притоа ги истакна клучните точки кои беа опфатени во рамките на Проектот: ЕУ-политиките и стратегиите за БЗР и главните принципи на Рамковната директива од 1989 (89/391/ЕЕК)/ Транспонирањето на директивите на ЕУ во македонското законодавство/ Примена на методи и алатки за БЗР, системска проценка на ризик, средства за идентификување на опасностите врз физичкото и психичкото здравје на вработените/ Улогата на синдикатите и претставниците на вработените за безбедност и здравје при работа во имплементацијата на Законот за БЗР/ колективното преговарање/ продуктивноста на трудот/ Улогата на извршната власт во обезбедувањето поддршка за безбедност и здравје при работа, и друго.

Тој ја истакна и потребата од: контрола во примената на правото за БЗР; кампањи за издигнување на свеста за значењето на ова прашање и кај работниците и кај работодавачите и кај пошироката јавност; јакнење на капацитетите на надлежните државни институции, како и организациите на работодавачите и синдикатите; натамошен развој на социјалниот дијалог; соработка со невладиниот сектор, експертите и професионалците од оваа област; градење на интегриран системски пристап и меѓусебна соработка во интерес на подобрувањето и остварувањето на правото на работниците на БЗР; интензивирање на соработката и размената на искуства со другите држави за БЗР.

Во излагањето ги нагласи и натамошните активности на ССМ кои ќе се одвиваат во насока на: унапредување и поквалитетна БЗР преку спроведување на законите, прописите, програмите, стратегиите за БЗР; спроведување на современи технички, здравствени, економски, образовни, организациски мерки и средства за работа за зачувување на психофизичкиот интегритет на работниците; спречување на несаканите последици и заштита на работниците од ризици предизвикани од фактори штетни по здравјето; заштита на ранливите вулнерабилни категории работници: младите, жените, повозрасните работници; обезбедување на работни услови кои ќе бидат адаптирани на физичките и умствените способности на работниците.

Ерки Ирјанеики, експерт за БЗР од Финска, во своето излагање на тема: „Улогата на извршната власт во обезбедувањето на поддршка на БЗР“ зборуваше за идентификувањето на нивоата на извршната власт во БЗР, Улогата на Европската комисија во БЗР, за Рамковната директива на ЕУ за БЗР (89/391) , други ЕУ директиви за БЗР, Улогата на различните нивоа на извршната власт во БЗР, Улогата на работникот во БЗР, Улогата на инспекциите за БЗР, Клучните аспекти на добра култура на БЗР, Стратешките позиции за добросостојба на работното место во Финска до 2020 година, Национална политика за БЗР (со осврт на Финска), Економските влијанија на БЗР – загуби и добивки и во тој контекст за потребата и исплатливоста на инвестициите во БЗР. Според него воспоставувањето и примената на стандардите за БЗР е напорно и бара големи залагања и финансии, но БЗР е клучен фактор за напредокот на секоја економија. Во прилог на ова, тој изнесе практични примери од неговата земја – Финска, каде што БЗР се смета за еден од двигателите на економијата и затоа се прават напори за целосно спречување на несреќите и повредите при работа, и покрај фактот што е извонредно тешко да се постигне таква апсолутност.

Проф. д-р Јованка Караџинска Бислимовска од Институтот за медицина на трудот, зборуваше на тема: „Здравјето на работниците во Република Македонија – актуелни и идни чекори - улогата на Институтот за медицина на трудот“. Ги нагласи критичните точки во реформските процеси во здравствениот сектор; приоритетите и насоките на дејствување на медицината на трудот, стратешките документи и националната законска рамка; професионалните опасности и штетности; превентивните прегледи; организацијата и достапноста на службите на медицина на трудот; Институтот за медицина на трудот на РМ како Колаборативен центар на Светската здравствена организација; Превентивните програми и истражувачки активности на Институтот; за климатските промени и здравјето на работниците, и др.

8. ПРАШАЛНИЦИ

ССМ, заедно со Државниот инспекторат за труд ги пополни прашалниците во врска со: Имплементација на БЗР во земјите од Западен Балкан и Турција/Компаративна студија базирана на Конвенцијата на МОТ бр. 187 (2006), односно прашања поврзани со националниот систем за БЗР и прашања во врска со тоа што би можело да се направи за да се подобри имплементацијата на БЗР во нашата држава.

8. ЗАВРШНА КОНФЕРЕНЦИЈА НА “ЕСВОHS” ВО АНКАРА

Во Анкара на 29 и 30 ноември се одржува конференција на Проектот “Европски мостови за безбедност и здравје”, во кој учествува ССМ. Изминативе две години се одржаа бројни советувања за прилагодување на националните законодавства на земјите од Западен Балкан со европската легислатива...

На 29 и 30 ноември во Анкара, Турција, се одржа завршната конференција на проектот “Европски мостови за безбедност и здравје” (ЕСВОHS – European Cooperation Bridges for Occupational Health and safety Project). Конференцијата е насловена како “Форум за безбедност и здравје на Западен Балкан и Турција”.

На форумот се дискутираше за темите “Усогласување со законодавството на ЕУ: предизвици и можности за подобра безбедност и здравје”, “Рефлексиите на ЕСВОHS проектот”, “Улогата на социјалното партнерство и социјалниот дијалог за подобра имплементација на безбедноста и здравјето” и “Имплементација на одржливи менаџерски системи за безбедност и здравје”.

Од Сојузот на синдикатите на Македонија, инаку активен учесник во проектот, на анкарскиот форум учествуваа претседателот д-р Живко Митревски, професорот на Правниот факултет “Јустинијан Први” д-р Тодор Каламатиев и Билјана Стојковска, асистент во ССМ.

Предавачи беа експерти за безбедност и здравје од Финска, Турција и Велика Британија. Главна цел на проектот е подобрување на политиките и националните законодавства за безбедност и здравје во земјите од Западен Балкан.

Изготвила: Инда Костова Савиќ, одговорна во ССМ за БЗР